

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ TARAFINDAN YÜRÜTÜLMEKTE OLAN SAĞLIK HİZMETLERİ

İstanbul Büyükşehir Belediye Sağlık Daire Başkanlığı

Bu hizmetlerin neler olduğunu ele almadan önce sağlık hizmetlerinin Büyükşehir Belediyesi kuruluşu içerisinde nasıl bir mekanizma ile yürütüldüğüne kısaca göz atmak doğru olacaktır. (Ek.1)

EK. 1'de sunulan organizasyon sağlıklı doğrudan ilişkili birimleri göstermektedir. Bunun yanı sıra kentin içme suyu ve kanalizasyonu, toplu ulaşımı, kente yeşil alanlarına kazandırılması var olanların korunup geliştirilmesi, kentte yaşayanların kültürel gereksinimlerinin karşılanması vb. diğer birimlerin de insan sağlığına dolaylı etkileri olduğu bilinmektedir.

İstanbul ili dahilinde Büyükşehir Belediyesi yanı sıra 26 tane İlçe Belediyesi bulunmaktadır (mücavir alan dahilindekiler). Bu nedenle Büyükşehir Belediyesi birçok hizmette olduğu gibi daha çok kentin ana arterleri, ana alanları ve ana konularında hizmeti bizzat yürütürken, birçok konuda da ilçe belediyelerine lojistik destek sağlayacak hizmet üniteleri geliştirmektedir. Ya da ilçe belediyelerinin teknik olanaklarının bulunmadığı hizmetleri bizzat yürütmekte ve kentte belediyeler arasında koordinatör görevi de yapmaktadır.

Büyükşehir Belediye Başkanlığımız sağlık hizmetlerini'de yukarıda anlatılan sınırlar içerisinde, ilçe belediyelerinin yetkilerine müdahale etmeksizin onlarla koordinasyon içerisinde 1580-1593-3030 ve 2872 sayılı kanunlar dahilinde ve çeşitli yönetmelik ve tüzüklere uygun olarak yürütmektedir. Yürüttüğü faaliyetler konusunda her ay düzenli olarak toplanan İl Hıfzıssıhha Kurulun'da ildeki sağlıkla ilgili diğer kuruluş temsilcilerine, ayrıca, çeşitli yazışmalar ve birlikte gerçekleştirilen işler nedeniyle de İl Sağlık Müdürlüğü'ne düzenli olarak bilgiler vermektedir.

Belediyemiz tarafından her yıl yayınlanan ekteki çalışma raporları fotokopilerinde ayrıntılı olarak yer alan sağlık hizmetlerini şu başlıklar altında özetlemek doğru olacaktır:

Hızır Acil Yardım ve Cankurtarma Hizmetleri :

Bilindiği gibi bu hizmetler İstanbul dışındaki illerde Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Halbuki UHK bu görevi 20. maddesinin 12. bendinde açıkça belediyelere vermektedir. Kanuna uygun olarak ilk ve tek olarak yürütüldüğü kent İstanbul'dur. 1992 yılı içerisinde yaz aylarında 13 olan 11 istasyonu, 70 hekim bir o kadar yardımcı sağlık personeli ve 25-30 Ambulans ile toplam 24210 vakaya müdahale etmiştir. Adı geçen birim 1991 yılında başarılı çalışmalarından dolayı İstanbul Tabip Odası tarafından her yıl 14 Mart Sağlık Haftasında verilen Nusret FİŞEK Hizmet Ödülüne layık görüldü. Önümüzdeki yıllarda istasyonların ve ambulansların modernizasyonu ile ambulans hizmetleri için vazgeçilmez eleman olan Acil Yardım Teknisyenleri yetiştirilmesi hedeflenmektedir.

Darülaceze Hizmetleri :

İdari yönden Büyükşehir Belediyesine bağlı, mali yönden katma bütçe ile yönetilen 100 yıllık bir kuruluştur. İstanbul'da doğmuş ya da en az 5 yıldan beri oturan yaşlı, sakat ve 0-3 yaş arası çocuklar ile hiç kimsenin bakmadığı, hastahanelerin kabul etmediği verem, kanser, cüzzam hastalığı olmayan yatalak hastalara ahizmet vermektedir. Mevcut yatak kapasitesi 750 civarındadır. 15-20 civarında hekim ve 50'den fazla yardımcı sağlık personeli hizmet vermektedir. Anadolu yakasında 1000 yataklı bir Darülaceze temeli atıldı inşaatı devam etmektedir.

Mezarlıklarla İlgili Hizmetler :

İstanbul'da var olan tüm mezarlıkların bakım işleri ve yeni mezarlık alanlarının temini tümüyle Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülmektedir. İlçe Belediyeleri sadece ölülerin defin ruhsatlarını vermektedir. Yurtiçi ölü nakilleri, gerekli durumlarda ölülerin tahnit işlemleri de Büyükşehir Belediyesi-ne aittir.

Veteriner Sağlık Hizmetleri :

1989 yılına kadar Sağlık İşleri Müdürlüğü bünyesinde bir birim olarak yer alan Veteriner Sağlık Hizmetleri 1990 yılında bağımsız bir müdürlük olan Veteriner İşleri Müdürlüğü'nün kurulması ile birlikte sağlık alanında daha kapsamlı ve etkin bir faaliyet göstermeye başlamıştır. Kentteki başıboş hayvanlara karşı önlemler alınmasında (İtlaf, kısırlaştırma, hayvan toplama merkezlerinde toplayarak sahiplendirme gibi) İstanbul'daki tek resmi Hayvan Hastanesi hizmetleri, hayvansal gıdaların denetimi, kontrolsüz et kesimlerinin denetlenmesi, hayvan barınaklarının kent dışına çıkarılması, kuduzla mücadele ve hayvanat bahçesi hizmetlerine kadar geniş bir interland içerisinde bu hizmetler yürütülmektedir. Diğer alanlarda olduğu gibi bu hizmetlerin yürütülmesi sırasında Tarım Bakanlığı İl Müdürlüğü ve İ.Ü. Veterinerlik Fakültesi ile işbirliği ve bilgilendirme sürekli gözönünde bulundurulmaktadır.

Sağlık İşleri Müdürlüğü Hizmetleri :

Sağlık İşleri Müdürlüğü bünyesinde gıda ve çevre sağlığı kontrol çalışmaları, halkın yiyip içmesine, yatıp kalkmasına, eğlenmesine dinlenmesine, temizlenmesine ait ortak kullanım mekanlarının sağlık açısından kontrolleri, her çeşit maddenin kimyasal ve bakteriyolojik tetkikleri, bulaşıcı hastalıklara yol açacak biyolojik ve mekanik sektörlerin ve zararlı böceklerin kontrolü, bulaşıcı hastalıklarda enfeksiyon zincirini kırmaya yönelik ya da kontaminasyon sonucu kirlenmiş eşya ve mekanların dezenfeksiyonu, zührevi hastalıkların kontrolü amacıyla genel kadınların periyodik kontrolleri (Sifilis, Hepatit B ve AIDS yönünden), özellikle gıda ile ilgili işlerde çalışan esnaf başta olmak üzere çalışanların portörlük (Tifo, Paratifo, Salmonella bakımından) kontrolü ve mikrofilm taramaları, belediye çalışanlarına yönelik I. Basamak ayaktan tedavi hizmetleri (yaklaşık 10 bin kişiye yönelik) ve yine belediye çalışanlarına yönelik 100 kişi kapasiteli 3-6 yaşa yönelik yuva hizmetleri. Sağlık İşleri Müdürlüğü bünyesinde 30 hekim bir o kadar yardımcı sağlık personeli (hemşire, sağlık memuru, çevre sağlığı teknisyeni) ve yine bir o kadar kimyager, biyolog, yüksek ziraat mühendisi gibi diğer disiplinlerden uzman personel bulunmakta hizmetler mültidisipliner bir ekip hizmeti halinde verilmektedir. Bu birimde çalışan pratisyen hekimler de 1990 yılında İstanbul Tabip Odası tarafından topluma yönelik koruyucu hizmetlerdeki başarılı çalışmalarından dolayı Nusret Fişek Tıp Hizmet Ödülüne layık görüldüler.

Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü Hizmetleri:

Bu birimimizde çevreyi büyük ölçekte kirleten zararlılara karşı önlemlerin alınması ve bunların kontrolleri yapılmaktadır. Örneğin denizlerin gemilerden atılan atıklarla kirletilmesinin önlenmesi, havayı kirleten büyük ölçekli işletmelerin kontrolleri ve genel olarak hava kirliliğinin takibi, gürültü kontrolleri çeşitli kuruluşlarda süresi dolmuş zararlı maddelerin imhası ve tüm bu konularda halkın bilinçlendirilmesine yönelik eğitim faaliyetleri yapılmaktadır. Yine bu birimimiz İstanbul için yıllardan beri büyük bir problem olan çöplerin usulüne uygun olarak toplanması, ayrıştırılması ve imhasına yönelik modern bir projenin geliştirilmesi ve uygulanmasını yakından takip etmektedir. Büyükşehir Belediyesi bünyesinde yürütülen bu hizmetler dışında sağlıkla ilgili önemli bir proje bulunmaktadır. Bu proje bilinen ismiyle "Bebe Süt/Has Ekmek" projesidir. 1990 yılından bu yana her gün yaklaşık 10 bin bebeğe doğduğu andan 1 yaşına gelinceye kadar hergün 1 şişe süt ücretsiz olarak verilmektedir. Yine hane nüfusu 6 ve daha fazla olan ailelere de istekleri halinde hergün iki adet ekmek ücretsiz olarak verilmektedir. Bu anlamda talepte bulunan aile sayısı 30 bini bulmaktadır. Burada amaç bebeklerin gelişimine 1 yaşına kadar 1 şişe süt'le de olsa katkıda bulunması ve bu davranışın başka kurumlarada örnek olmasıdır. Yine ekmek vermedeki amaç kent halkının sorunlarına ortak olmanın simgesel bir ifadesini oluşturmaktadır ve her ikisi de "Önce İnsan" yaklaşımı kapsamında değerlendirilmesidir.

Bu sayılan hizmetlerin dışında kente kazandırılan yeşil alanlar, kentteki sağlıksız yapılaşmanın kontrolü 500 yıllık bir geçmişi olan deri fabrikalarının kentten göbeğinden uzaklaştırılması, sayıları her geçen gün artan spor alanları, doğal gaz projesinin aksatılmadan tamamlanması, metro hızlı tramvay gibi daha sağlıklı toplu taşımacılığın hayata geçirilmesi, kentteki kimi merkezlerin trafiğe kapatılarak yaya mekanları haline getirilmesi hepsi kentli sağlığı açısından ele alınarak gerçekleştirilen projelerdir.

Bu hizmetlere paralel olarak bir yandan halkın eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi amacıyla çeşitli kesimlere yönelik seminerler, paneller, konferanslar düzenlenmekte, bilimsel kuruluşlarla (Üniversiteler, Meslek Örgütleri) ortak çalışmalar ve araştırmalar yapılmaktadır.

